

In de omgeving veel industrie voor de verwerking van het populierenhout, meubelfabrieken, fabrieken voor stoelen, carosserieën en ladders, alsmede voor klompen. Wij bezichtigden nog een emballagefabriek waar met 100 arbeiders 700 m<sup>3</sup> per maand werd verwerkt tot chips van lichte en zwaardere maten, bakjes en kistjes enz. en waarbij alles werd verwerkt en dus niet op populierensoorten en variëteiten wordt gelet.

---

## DE WET ADMINISTRATIEVE RECHTSPRAAK BEDRIJFSORGANISATIE

[1932 (492)]

door

J. W. BAX

---

Nu de Wet Administratieve Rechtspraak Bedrijfsorganisatie (Stbl. 54/416, aangevuld bij Stbl. 1955/206) met ingang van 1 Juli 1955 in werking is getreden, lijkt het mij gewenst om hen, die bij de Nederlandse bosbouw zijn betrokken, op de hoogte te stellen van de voornaamste bepalingen van deze wet.

Allereerst een enkel woord over administratieve rechtspraak in het algemeen. Het is de bedoeling van de administratieve rechtspraak de geadministreerden in de gelegenheid te stellen bepaalde, tussen hen en de administratie ontstane geschillen, aan een onpartijdige rechter voor te leggen. Als voorbeelden worden genoemd de administratieve rechter in belastingzaken: de Raden van Beroep en de administratieve rechter op het gebied van de sociale verzekeringen, eveneens Raden van Beroep geheten, met de Centrale Raad van Beroep als hoogste beroepsinstantie. Bij de door genoemde rechtelijke organen te behandelen gevallen gaat het om geschillen tussen een overheidsorgaan, dat zijn overheidstaak uitoefent, en de bestuurde.

Thans heeft een nieuwe administratieve rechter zijn intrede gedaan in ons rechtsleven, wiens taak het is om kennis te nemen van geschillen tussen de publiekrechtelijke bedrijfsorganen, in de zin van de Wet op de Bedrijfsorganisatie enerzijds en zij, die onder de werkingssfeer van deze publiekrechtelijke lichamen vallen, anderzijds. Dit rechterlijk orgaan is genaamd: het College van Beroep voor het Bedrijfsleven.

Indien — om concreet te zijn — tussen een boseigenaar en het Boschap een geschil ontstaat, bijvoorbeeld omtrent de registratie van bos of rijbepantingen, dan kan de betreffende boseigenaar dit geschil dus voorleggen aan genoemd College van Beroep.

Achtereenvolgens zullen wij thans behandelen: de wijze van samenstelling van het College; de rechtsmacht van het College en de procedure voor het College.

1) De wijze van samenstelling van het College van Beroep. Dit College spreekt recht met 5 leden, waarvan 2 bijzondere leden. De drie gewone leden moeten voldoen aan de vereisten voor benoeming tot raadsheer in een gerechtshof. Zij zijn dus juristen en worden voor het leven

benoemd. Het is deze leden verboden enig ander openbaar ambt als hoofdbetrekking, dan wel enige functie in een onderneming, bij een vereniging van ondernemers of bij een vereniging van werknemers te bekleeden. Ook kunnen zij geen advocaat, procureur of notaris zijn. Zij kunnen worden vervangen door plaatsvervangende leden, die grotendeels aan dezelfde eisen moeten voldoen.

De bijzondere leden worden voor de tijd van 4 jaren benoemd door de Minister, die het aangaat (wat betreft het Bosschap door de Minister van Landbouw), in overeenstemming met de Minister van de Publiekrechtelijke Bedrijfsorganisatie, uit een voordracht, bevattende voor iedere plaats ten minste 3 namen, opgemaakt door het product-, hoofdbedrijf- of bedrijfschap. Deze leden behoeven dus geen meester in de rechten te zijn. Zij mogen geen bestuurslid zijn van het lichaam op welks voordracht zij zijn benoemd. De figuur, dat de juridisch gevormde rechter bijgestaan wordt door personen, die in het bijzonder bekend zijn met de materie waarover het geschil gaat, wordt ook gevonden bij de pachtkamers, die samengesteld zijn uit de kantonrechter en 2 deskundigen-leden.

2) De rechtsmacht van het College van Beroep. Deze wordt omschreven in de artikelen 4 en 5 van de Wet.

Art. 4 lid 2 luidt: „Het College oordeelt bij uitsluiting over het beroep door natuurlijke personen of rechtspersonen ingesteld tegen:

- a) besluiten door een lichaam genomen, waardoor zij rechtstreeks in hun belang getroffen zijn, met uitzondering van besluiten, strekkende tot het verrichten door het lichaam van rechtshandelingen naar burgerlijk recht;
- b) handelingen door een lichaam te hunnen aanzien ter uitvoering van zijn bestuurstaak verricht, met uitzondering van rechtshandelingen naar burgerlijk recht.”.

Blijkens art. 3 wordt onder besluit mede verstaan het niet nemen van een besluit en onder handeling het niet verrichten van een handeling.

Art. 5 : Het beroep kan worden ingesteld ter zake dat

- a) het besluit of de handeling met een algemeen verbindend voorschrift strijdt;
- b) het lichaam bij het nemen van het besluit of bij het verrichten van de handeling van zijn bevoegdheid kennelijk tot een ander doel gebruik heeft gemaakt dan tot de doeleinden waartoe die bevoegdheid gegeven is;
- c) het lichaam, bij afweging van de betrokken belangen niet in redelijkheid tot het besluit of de handelingen heeft kunnen komen.
- d) het lichaam anderzijds heeft besloten of gehandeld in strijd met enig in het algemeen rechtsbewustzijn levend beginsel van behoorlijk bestuur.”.

Het bovenstaande moge aan de hand van enige voorbeelden worden verduidelijkt.

Een boseigenaar heeft op zijn registratieformulier ingevuld, dat hij een bepaald aantal ha bos heeft. Daarnaast heeft hij nog woeste grond met opslag van vliegdennen, die z.i. niet het karakter van bos heeft. In verband hiermede heeft hij dit niet opgegeven als bos. Om echter gedekt te zijn, in verband met de strafrechtelijke sanctie op een onjuiste aangifte, heeft hij van het bestaan van de grond met vliegdennen wel kennis gegeven.

Indien het Bosschap deze grond niettemin registreert (en hierover een heffing oplegt) kan de betrokkene in beroep komen tegen deze handeling van het Bosschap, waarbij hij kan stellen, dat de handeling van het Bosschap in strijd is met de Registratieverordening, waarvan de Toelichting uitdrukkelijk stelt, dat slechts terreinen met vliegdennen, die het karakter van bos hebben, behoeven te worden geregistreerd. Het beroep wordt in dit geval dus gebaseerd op de onder a) genoemde grond.

Een andere boscigenaar heeft opgegeven een aantal ha bos in eigendom te hebben, doch heeft verzocht, deze niet in de registratie te betrekken, omdat het betreffende bos geen of een te verwaarlozen economische functie heeft en uitsluitend in stand wordt gehouden om aesthetische of natuurwetenschappelijke redenen. Het Bosschap heeft niettemin het betreffende bos in de registratie betrokken.

Nog afgezien van de vraag of men op basis van de art. 5 a en b genoemde gronden, tegen deze handeling zou kunnen opkomen, kan dit naar mijn mening op grond van art. 5 d, aangezien het in strijd komt met de eisen van behoorlijk bestuur, om bos, dat objectief gezien geen functie van betekenis vervult voor de houtproductie, te registreren en eventueel op grond daarvan de heffing te betrekken.

Nog verschillende andere mogelijkheden van geschillen kunnen worden genoemd, bijvoorbeeld verschil van mening over de klassificatie. Ook hier dient te worden onderscheiden. Indien de klasse-indeling van het bos is geschied in strijd met de registratieverordening, dan zal men kunnen ageren op grond van het onder a) genoemde. Is de klassificatie geschied in overeenstemming met de verordening, bij voorbeeld indien bos op leemgronden is ingedeeld in klasse I, doch indien om andere redenen de groeiplaatsfactoren zodanig zijn, dat een klassificatie in klasse II of III op zijn plaats zou zijn, dan kan bij een negatieve beslissing van het Bosschap, op een terzake gedaan verzoek, wellicht op grond van de onder d) genoemde grond, wijziging van de klassificatie worden verzocht. Het is echter niet zeker, dat het College van Beroep een dergelijke vordering zou toewijzen. De belanghebbende zou immers een beroep dienen te doen op de billijkheid, welke het publiekrechtelijke orgaan, bij het nemen van zijn beslissingen, tegenover de bedrijfsgenoten dient te betrachten. In feite zou dit neerkomen op een uitbreiding van de onder c) genoemde beroepsgrond, welke vereist, dat het lichaam, bij afweging van de betrokken belangen, niet in redelijkheid tot het besluit of de handelingen heeft kunnen komen. Dit laatste vereiste gaat veel verder dan het billijkheidsvereiste, hetgeen m.i. aan beslissingen van het publiekrechtelijk lichaam dient te worden gesteld. Het is immers zeer goed mogelijk, dat een besluit of handeling niet billijk is, zonder dat gezegd kan worden, dat het lichaam in redelijkheid niet tot het besluit of de handeling had kunnen komen.

Ten aanzien van de onder d) genoemde grond zal dan ook de ontwikkeling van de jurisprudentie van het College van Beroep dienen te worden afgewacht.

3) De procedure voor het College van Beroep. Het beroep moet worden ingesteld binnen 30 dagen na de dag, waarop het besluit meegedeeld, uitgereikt of verzonden of de handeling is verricht. Indien degene, die beroep kan instellen, binnen de termijn van 30 dagen bij het lichaam (in casu het Bosschap) bezwaar heeft gemaakt tegen diens besluit of handeling, dan kan hij nog beroep instellen, binnen gelijke termijn, na de be-

slissing op het bezwaar. Het beroep heeft geen schorsende kracht.

Zoals uit het bovenstaande blijkt, bestaat de mogelijkheid, om, alvorens beroep in te stellen, bezwaar te maken bij het lichaam zelf. Dit is dus niet dwingend voorgeschreven, zoals bij de belastingrechtspraak (althans in vele gevallen). Niettemin verdient het m.i. aanbeveling om van de mogelijkheid, dat een bezwaar wordt gemaakt. Met name geldt dit voor het Bosschap, dat eerst korter tijd bestaat en veelal zijn gedragslijn nog moet bepalen. Daarbij komt, dat zeker in de eerste tijd, eventuele geschillen tussen het Bosschap, enerzijds en zij, die aan de werkingssfeer van dit lichaam onderworpen zijn, anderzijds, zelden spoedeisend zullen zijn.

Om deze reden wordt slechts gememoreerd, dat naast het voeren van een normale procedure, de mogelijkheid bestaat, om een voorlopige voorziening bij voorraad te ontvangen van de Voorzitter van het College. (Deze procedure is te vergelijken met een kort geding voor de President van de Arrondissements-Rechtbank bij de gewone rechtspraak).

Degene, die beroep aantekent bij het College van Beroep, kan dit persoonlijk doen. Er bestaat geen verplichting om zich te doen tegenwoordigen door een procureur. Men kan ook iemand machtigen, die geen advocaat en procureur is.

Het beroep wordt ingesteld door het indienen van een verzoekschrift. Het betreffende publiekrechtelijk lichaam ontvangt een afschrift van het verzoekschrift van de Griffie van het College van Beroep. Binnen 21 dagen na de datum van verzending van dit afschrift dient het lichaam een verweerschrift in, waarvan de verzoeker op zijn beurt een afschrift ontvangt. Eventueel kunnen partijen dan nog nadere conclusies wisselen, indien de verzoeker hiertoe de wens te kennen geeft en indien er bijzondere omstandigheden aanwezig zijn.

Het College kan zelfstandig van het Bestuur van het lichaam en van andere administratieve organen verlangen, dat deze schriftelijke inlichtingen verstrekken en onder hen berustende stukken inzenden. Slechts indien het openbaar belang zulks vordert, mag het bestuur van het lichaam dit weigeren, dan wel het voorbehoud maken, dat de verzoeker (de klagende partij) hiervan geen kennis zal mogen dragen. Is het laatste het geval, dan neemt het College van deze stukken geen kennis, tenzij de verzoeker daartegen geen bezwaar maakt. Alle stukken, waarvan partijen kennis mogen nemen, worden ten minste 6 dagen ter inzage neergelegd, ter Griffie van het College of ter Griffie van een Kantongerecht.

Het College kan de verschijning van een partij in persongelast en getuigen en deskundige oproepen (partijen kunnen deze ook zelf medebrengen). Na de mondelinge behandeling volgt de uitspraak, waarbij het College een besluit kan vernietigen en bij de uitspraak de gevolgen der vernietiging regelen. Voorts kan het College bepalen, dat het lichaam een besluit zal nemen, intrekken of wijzigen of een handeling zal nalaten of verrichten. Een dwangsom kan aan het lichaam worden opgelegd.

Van de beslissing van het College van Beroep staat geen hoger beroep open. Wellicht wekt dit bevreemding, omdat zulks in de Nederlandse rechtspraktijk als regel wel het geval is. De voornaamste reden voor deze uitzondering is geweest, dat men van oordeel was, dat er slechts werk voor één rechterlijk college was, zodat een tweede instantie alleen maar een doublure zou betekenen van het rechterlijk college, dat in eerste aanleg moest oordelen.

Een belangrijke functie van het hoger beroep is namelijk het brengen van eenheid in de rechtspraak. Daarnaast is het hoger beroep natuurlijk van belang, opdat de rechtszoekenden hun zaak opnieuw aan een hogere rechter kunnen voorleggen, waarvan men aanneemt, dat deze de zaak diepgaander kan onderzoeken, dan de rechter in eerste aanleg.

Het voornaamste bezwaar tegen het ontbreken van hoger beroep is naar mijn mening van psychologische aard: De rechtzoekende zal zich wellicht onbevredigd voelen, indien hij, na een ongunstige uitspraak, niet in hoger beroep kan komen.

Niettemin moet men de wetgever toegeven, dat rechtspraak in hoger beroep waarschijnlijk slechts een doublure zou betekenen van die in eerste instantie, met als nevengevolg, dat de procedures onnodig zouden worden verlengd.

Tenslotte nog een opmerking. Het College van Beroep is op 1 Juli 1955 geïnstalleerd. Dit betreft echter slechts de gewone leden. De bijzondere leden, die gekozen worden uit een voordracht van de bedrijfslichamen, zijn nog niet benoemd. Derhalve kan het College thans nog geen kennis nemen van geschillen tussen een bedrijfslichaam, zoals het Bosschap, en de door dit lichaam geadministreerden. Overigens belet dit natuurlijk niet, dat een zaak aanhangig wordt gemaakt.

Het bovenstaande biedt slechts een summier overzicht van de Wet op de Administratieve Rechtspraak. Het schept voldoening, dat deze Wet zo spoedig na de totstandkoming van de eerste bedrijfslichamen in werking kon worden gesteld, zodat de belanghebbenden, die zich door besluiten of handelingen van een publiekrechtelijk lichaam gekrenkt voelen, thans de weg openstaat naar een onpartijdige rechter.

De wijze, waarop deze nieuwe tak van rechtspraak is geregeld, rechtvaardigt de conclusie, dat de rechten van hen, die vallen binnen de werkingsfeer van de publiekrechtelijke bedrijfslichamen, op een zeer bevredigende wijze worden beschermd.

---

## Referaat

### Rubriek 8. Bosproducten en hun verwerking en gebruik

832.3 (492)

*Van inlandse populier tot lucifer.* H. A. Bollen. De Houthandel 8 (16), 1955 (147—149).

De Nederlandse lucifersfabrieken verwerken bijna uitsluitend inlands populierenhout. Jaarlijks wordt 18.000—20.000 m<sup>3</sup> populier uit eigen bossen van de fabrieken of van elders aangevoerd. Het hout dient aan hoge eisen te voldoen: de kleur moet zo wit mogelijk zijn, het hout moet recht van draad zijn en een rechte stamvorm hebben, om breuk te voorkomen. Men heeft voorkeur voor stammen met een omtrek van 130—160 cm. Voor de fabricage van de doosjes moet het hout van nog betere kwaliteit zijn dan voor de lucifers.

A. G.